No. 20. 1842.

VLISSINGSCHE COURANT.

Vrijdag 18 Februarij.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post f 2,50. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk.

Advertentien worden geplaatst à 20 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elken regel daarboven 20 Ct., behalve 35 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Brieven franco.

INKOMEND REGT OP DE GRANEN IN ENGELAND.

De *Staats-Courant* van den 15 dezer deelt in substantie den inhoud mede der redevoering door den minister PEEL in de zitting van het Lagerhuis van den vorigen dag uitgesproken.

Die rede had de strekking, om te betoogen de noodzakelijkheid van het behoud van een *toe- en afnemend* regt op de granen, ofschoon tot een verminderd bedrag dan het nu bestaande.

Het kan niet onbelangrijk geacht worden, de gronden door dien staatsman voor dat behoud opgegeven wat meer van nabij te bezien; vooral daar ook Nederland nog bij voortduring aan zulk een regt blijft onderworpen.

Een *vast* regt zou, volgens hem, in tijden van schaarschte tot ongelegenheden aanleiding geven. Ofschoon wij ook een *vast* regt als schadelijk voor het algemeene volksbelang beschouwen, willen wij nogtans ook bij dezen grond van verdediging eenige oogenblikken stil staan.

Wij herinneren in de eerste plaats, dat de gevreesde ongelegenheden zeer gevoegelijk konden worden ontgaan, door bij de bill de magt aan de regering toe te kennen, om, bij het klimmen der graanprijzen tot eene bepaalde hoogte, door het middel van PREMIEN, den invoer van buiten aan te moedigen. Hierdoor zou men, zelfs wanneer de prijzen zoo hoog gestegen waren, dat er volstrekt geen regten meer in de schatkist vloeiden, en reeds alles door de premien werd geabsorbeerd, nog verder kunnen gaan, en het hoogere klimmen der prijzen kunnen verhinderen, ja, het afnemen derzelve bewerken door dat zelfde middel der premien; als waardoor men overvloedigen aanvoer zou kunnen uitlokken. Men kan zeggen, dat men op die wijze onder de gedaante van premien toch weder gedeeltelijk komen zou tot het stelsel der toe- en afnemende regten, en dat daaruit van zelve de meerdere doelmatigheid van dit stelsel wordt bewezen.

Doch het is juist deze bevoegdheid aan de regering gelaten, om van het middel van *premien* gebruik te maken, dat men er niet toe behoefde te komen; dat de prijzen steeds zouden blijven beneden de hoogte, waarop men die premien zou kunnen noodig hebben.

Laat ons even eenen blik slaan op den gewonen gang der zaken.

Bij het uitzigt op schaarschte en eene klimming der graanprijzen komt het ongelukkige egoïsmus der speculanten in beweging; zij koopen zooveel op, als zij kunnen en durven; zij sluiten groote voorraden in hunne magazijnen op, terwijl de prijzen daardoor nog des te meer rijzen en de smalle gemeente inmiddels gebrek lijdt.

Zij kunnen dit NU veilig doen, bij de zekerheid, dat de regering, door de wet gebonden, geenerlei invloed op de prijzen kan uitoefenen. Zij zijn gewaarborgd, dat, wanneer het buitenland te hulp komt met zoodanigen voorraad, als de marktprijzen in Engeland zouden kunnen doen dalen, de wet dadelijk weder bij de hand is, om dat lagere van den marktprijs te doen ophouden door het inkomend regt evenredig te verhoogen. Zóó kunnen zij dan veilig speculeeren en behoeven geene vrees te hebben voor aanzienlijke prijsverminderingen en verliezen; en bij het uitzigt op eene algemeene schaarschte of prijsverhooging in Europa, haasten zich dan ook deze speculanten, om groote hoeveelheden op te koopen en daardoor de prijzen reeds dadelijk in Engeland zelve op te drijven.

Zouden zij ook zulk eene gerustheid, zulk eenen waarborg bezitten bij een *vast* regt met bevoegdheid bij de regering om, wanneer de prijzen eene bepaalde hoogte bereikt hadden, tot het verleenen van premien op den invoer over te gaan? Volstrekt niet.

Hadden hunne groote inkoopen de marktprijzen in Engeland opgedreven, het buitenland zou zich haasten van die hooge prijzen, *by het bestaande vaste regt*, voordeel te trekken. De kooplieden in het overige Europa zouden weten, dat hoeveel zij ook in Engeland aanvoerden, en welke prijsvermindering daaruit ontstaan kon, het regt evenwel niet zou verhoogen, en *dit* hier niet zou verhinderen, met de Engelsche speculanten of producteurs te wedijveren, wanneer hunne inkoopen slechts zoodanig geregeld waren, dat zij het beloop van dat vast regt en van den vervoer op deze laatste vooruit hadden.

Het vast regt zou dus een waarborg zijn voor den buitenlandschen handel, dat deze met voordeel in Engeland zou kunnen realiseren, zoolang de prijs voor de granen *aldaar* besteed het beloop te boven ging van de productie kosten of den inkoopsprijs op het vaste land, plus de vervoerkosten en het *vaste* regt, en de graanhandel op Engeland zou in geheel Europa eene veel grootere aandacht trekken en een veel levendiger verkeer uitlokken, dan thans bestaat.

De beschrevene zekerheid voor de handelaren op het vaste land zou tevens aan Engeland-zelve den waarborg verschaffen tegen eene gewelddadige opdrijving der graanprijzen door de hebzucht der speculanten in dat land; tegen gebrek en hongersnood ten gevolge van de duurte der levensmiddelen van eerste noodzakelijkheid; tegen de onevenredige hoogte der arbeidslooneu, in vergelijking met die op het vaste land. (*)

Beweert men, dat in dit [illegible] voorzien wordt door de daling van het onzekere regt, naar mate de graanprijzen verhoogen, wij zeggen, dat het er verre af is, dat dit de buitenlandsche handelaren tot genoegzame geruststelling of prikkel zou verstrekken, om maar dadelijk gereed te zijn, wanneer de behoefte ontstaat, wanneer er prijsvermindering is noodzakelijk geworden.

Die handelaren toch, staan geenszins in onderling verband. Geen hunner weet, hoevelen van de gelegenheid tot aanvoer, bij het lagere regt, zullen gebruik maken; welke massa's reeds in aantogt zijn en welken invloed deze aanvoeren reeds dadelijk op den prijs der granen zullen uitoefenen. Zij weten echter wél, dat, zoo die aanvoeren de prijzen doen dalen, het regt weder zal verhoogen, en zóó ontbeert de buitenlandsche speculant, al kent hij ook den oogenblikkelijken prijs der granen in Engeland en het beloop van het regt nauwkeurig, elken soliden grondslag voor zijne speculatie of onderneming. Daarenboven, vermits het lage regt slechts nu en dan voorkomt, bezitten maar weinigen het geduld, den lust of de gelegenheid om zich daarop voorbereid en steeds gereed te houden. Het aanknoopen en onderhouden van betrekkingen beloont schier de moeite, zorg en kosten niet; en zóó komt het dan, dat, wanneer het oogenblik van crisis dáár is; wanneer de Engelsche speculanten groote voorraden hebben opgekocht en de prijzen omhoog gedreven; wanneer er schaarschte en gebrek bestaat, en de smalle gemeente geen brood kan koopen, *Europa* slechts langzaam in de bestaande behoefte voorziet, en de speculanten inmiddels, ten koste van het algemeen in Engeland, bovenmatige winsten genieten, terwijl millioenen verarmen en honger lijden.

Zulke gevolgen zou geenszins het *vast* regt opleveren. Dit zou een wapen zijn in de hand van het staatsbestuur tegen het gewelddadig opdrijven der prijzen, door vermogende speculanten, wanneer zij slechts konden vooruit zien, dat het vaste land verhinderd worden of achterlijk blijven zou, in het ter goeder ure voorzien in de bestaande behoefte, door hunne hebzucht geschapen.

Daarenboven zou de magt der regering om, wanneer de prijzen tot eene bepaalde hoogte waren opgevoerd, door premien den aanvoer te bevorderen, een wezenlijk schrikbeeld zijn voor de speculanten met groote voorraden, om de prijzen *die* hoogte te doen bereiken.

Daarby konden zij onmetelijke aanvoeren verwachten uit het buitenland en ontzettende verliezen op de voorraden, van welke zij zich hadden verzekerd.

(*Het vervolg hierna.*)

(*) Wij zullen wel niet noodig hebben te herinneren, dat de goedkoopheid van één artikel van algemeene behoefte en gebruik onmisbaar eenen dadelijken invloed uitoefent op de prijzen van een aantal andere soortgelijke artikelen.

Zijn b. v. de GRANEN goedkoop, dan zullen de prijzen van de RIJST, de AARDAPPELEN, de BOEKWEIT, het BIER, ja zelfs van het VLEESCH, (dat ook een product van den landbouw is,) in die goedkoopheid deelen, wegens de mindere vraag, die er anders naar zijn zou.

NIEUWSTIJDINGEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 13 Februarij. Men leest in het *Journal du Havre* van den 8 dezer: Het schip *de Yssel*, van Rotterdam, ligt thans in onze haven tot volle inneming van zijne lading, reeds in Holland zijnde aangevangen, en bestaande uit werktuigen en verbeterde toestellen ter fabrikaadje van suiker; deze werktuigen enz zijn alle afkomstig uit de werkplaatsen der heeren *Derosne* en *Cail*, zoo te Parijs als te Brussel gevestigd.

De door *den IJssel* ingenomen toestellen zijn bestemd tot het daarstellen van twee nieuwe suikerfabrijken op Java, die onder de bijzondere bescherming van Koning *Willem II*, door den kapitein *Stavers*, aldaar zullen worden opgerigt.

Reeds hebben opgemelde Heeren *Derosne* en *Cail* verleden jaar; onder bescherming der Nederlandsche Regering soortgelijke toestellen voor vier fabrijken afgeleverd; hetzelfde stelsel is op het eiland Bourbon in volle werking.

Wij vernomen, dat een der hoofden van opgemeld etablissement, dat in het bezit is van die vereeniging van toestellen, die zulke gewigtige uitkomsten voor de rietsuiker fabrijkkaadje oplevert, onlangs naar de Havannah is vertrokken, ten einde aldaar bij de oprigting van de eerste fabrijk naar het nieuwe stelsel in die volkplanting tegenwoordig te zijn.

Bij de pogingen, die blijkbaar in de vreemde koloniën worden aangewend, om de productie te verbeteren en te vermeerderen, gelooven wij dat de Fransche regering niet achterlijk kan blijven ter begunstiging van den invoer van den invoer van dit volmaakte fabrijkaadje-stelsel in onze Antilles, wier toestand gevaarlijk zou kunnen worden, naar gelang de mededinging sterker worden zou, die de buitenlander hun bereidt, verondersteld ook, dat zij de mededinging van de beetwortel-suiker te boven kwamen. (Uit de jongste zeetijdingen blijkt, dat het schip *de IJssel* uit Havre naar zijne bestemming is afgezeild.)

— Een, gisteren uit de staatsgevangenis van St. Michel, ontvangen telegrafisch berigt meldt, dat de staatsgevangenen *Barbez*, *Martin-Bernard*, *Blanqui*, *Delsace* en nog een aantal anderen op het punt zijn geweest van uit te breken; maar dat het vallen van *Barbez* van eene hoogte, de zaak heeft doen mislukken en ontdekken. Zoo men verzekert, moet het niet de eerste maal zijn, dat er zulk eene poging heeft plaats gehad. Er is een gouvernements kommissaris afgezonden om het gebouw te inspecteren en te onderzoeken.

— Door den opstand in Portugal worden de berigten uit het Schiereiland belangrijker. De Spaansche troepen uit Ferrol zijn naar de Portugesche grenzen gemarcheerd, werwaarts de kap. generaal van Corogne *San Miguel* zich ook heeft begeven, om de bewegingen in Portugal gade te slaan. De poging tot opstand in de stad Braga (Portugal) was mislukt. De stad Valenza had zich ook vrij goed gehouden en zich met den gouverneur van Braga in gemeenschap gesteld. Indien men de dagbladen van Oporto van den 28. Jan. mag gelooven, zou het gouvernement van Lissabon het met het bestuur van Oporto eens zijn, om het charter van don *Pedro* te herstellen. De baron *de Santa Maria* was te Oporto tot bevelhebber der troepen benoemd, en deze had eene proclamatie aan de in opstand zijnde troepen uitgevaardigd.

— Uit Bajonne wordt eene zeldzaamheid gemeld, die waarschijnlijk mede aan de zonderlinge weersgesteldheid is toe te schrijven, en hoedanig zich de oudste visschers niet weten te herinneren.

Op de kust van Borceau, departement du Sud, nabij Biärrits bevindt zich eene dikke bank van ansjovis, die waarschijnlijk zoo nabij het strand gejaagd is door de groote visschen, onder welke zich vooral bruinvisschen en kabeljaauwen bevinden, die zich zoo dik aan die ansjovis zwelgen, dat zij in zulk een logheid geraken, dat de douanniers er verscheiden met de banden gevangen hebben. Eerst daarna zijn de visschers op het denkbeeld gekomen, om hunne netten uit te werpen en hebben zij eene vangst van ansjovis gedaan, die op niet minder dan 5,000 kilogrammen (ponden) wordt begroot.

NEDERLANDEN.

'S GRAVENHAGE, den 14 Februarij. De Afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben zich Vrijdag, Zaturdag en heden bezig gehouden met het onderzoek der in de vorige week aan haar aangeboden ontwerpen van wet nopens de conflicten en de pensioenen; ook heeft de Commissie tot de verzoekschriften eene bijeenkomst gehouden.

— Men verneemt dat, ten gevolge van een met algemeene stemmen genomen besluit, in de algemeene vergadering der aandeelhouders van de Nederlandsche Maatschappij der Schoone Kunsten, aan den heer *J. J. van Ryckevorsel*, op zijn verzoek, ontslag en volledige decharge is verleend van zijne betrekking als bestuurder van gezegde Maatschappij; terwijl bij een insgelijks met algemeene stemmen genomen besluit van gezegde vergadering, de heer *J. W. ten Hagen*, boekhandelaar en agent van voornoemde Maatschappij te dezer stede, is benoemd tot bestuurder, welke die functien reeds heeft aanvaard en met alle verder beheer is belast. De firma is thans geworden *J. W. ten Hagen en Comp.*

— Z. Exc. de minister van binnenlandsche zaken heeft aan de gewestelijke autoriteiten kennis gegeven, dat hij onderrigt is, dat sommige burgemeesters, of diegenen, welke hen, uit hoofde van deze of gene omstandigheid, tijdelijk in de werkzaamheden van het plaatselijk bestuur vervangen, in het denkbeeld schijnen te verkeeren, als of het hun vrij zouden staan, om van de mandaten, welke hun van regeringswege worden toegezonden, om het zij aan ingezetenen hunner gemeente te worden uitgereikt, het zij te dienen tot betalingen, welke daaruit door hunne tusschenkomst aan die ingezetenen moeten worden gedaan, eenige gelden af te houden, en deze te bestemmen, het zij tot salaris voor henzelve, of voor hunne klerken of bedienden, hetzij tot uitreiking aan de plaatselijke armen, enz. Intusschen kan eene dergelijke handelwijze niet anders dan als ongepast en onwettig worden beschouwd. Mitsdien zijn de gewestelijke besturen verzocht, niet alleen om de belanghebbenden in hunne provincien in het algemeen hierop opmerkzaam te maken en hun onder het oog te brengen, dat het bedrag van hetgeen van regeringswege, door tusschenkomst der stedelijke of plaatselijke besturen, ter uitbetaling aan de ingezetenen wordt gezonden, aan deze door die besturen in deszelfs geheel en zonder

eenige hoegenaamde korting moet worden verantwoord, maar om ook tevens tegen dergelijke misbruiken zoo veel mogelijk te willen doen waken en de schuldigen bij de bevoegde regtbanken aan te geven, ten einde naar bevind te worden gestraft; terwijl zij dien onverminderd, daartoe genoegzame termen zijnde, ter demissie behooren te worden voorgedragen. Het schijnt den minister niet ongepast, om, te dezer gelegenheid, tevens maatregelen te nemen tegen een misbruik, hetwelk ook hier en daar bij de erkende veeartsen schijnt te zijn ingeslopen, als doende deze zich, naar men verneemt, op sommige plaatsen van 50 centen tot ƒ 1 — betalen voor elk certificaat, hetwelk zij wegens de long- of andere ziekten aan de veehouders afgeven. Intusschen komt eene dusdanige afzonderlijke belooning voor dit onderwerp te minder te pas, daar de veeartsen, volgens het voor hen vastgestelde tarief van 12 Mei 1819, van de veehouders eene billijke belooning kunnen vorderen voor het onderzoek en de behandeling van het vee zelf; voor de bedoelde certificatien en de verdere verklaringen, welke de veeartsen moeten afgeven, mag dus niets, ten laste der veehouders, in rekening worden gebragt. De gewestelijke besturen zijn verzocht, om ook hierop de belanghebbenden in hunne provincie te willen opmerkzaam maken,

— Den 6. December heeft de St. Nicolaas-Maatschappij te Nieuw-York wederom haar gewoon feest gevierd, ter gedachtenis van de Nederlandsche afkomst der meeste leden. Dezelfde geest als in vroegere jaren heeft daarbij geheerscht. De zaal van het congres, waarin de feestgenooten bijeen kwamen, was vooral ook met de oranje-kleur versierd en het *Oranje-boven!* stond hier en daar te lezen. Op de tafel ontbrak het niet aan allerlei spijzen en lekkernijen, die men in Noord-Amerika als echt Hollandsch beschouwt. Na het maal verzuimde geen der gasten om eene Hollandsche pijp in den mond te nemen.

Bij de uitgebragte toasten was men er bij herhaling aan gedachtig, dat de tegenwoordige Koning der Nederlanden op den feestdag zelve is geboren. De heer *Gilles Fonda Yates* bragt ter eere van onzen geëerbiedigden Vorst een toast uit, in het oorspronkelijk Nederduitsch, en aldus luidende;

« De 6 December. Wij, de afstammelingen van Oud-Nederland, vrije burgers der Vereenigde Staten van Amerika, dezen dag verzameld tot aandenken van het vaderlandsch St. Nicolaas-feest, vieren insgelijks den verjaardag van *Willem II*, soldaat en staatsman, waardigen voorstander der oud-Bataafsche vrijheden, vriend des volks en voorbeeld der souvereinen, wenschen hem en zijne nazaten zegen, onze Nederlandsche broeders in het oude vaderland voorspoed." Op dien toast volgde het zingen van een couplet van het volkslied van *Tollens*.

ZIERIKZEE, den 12. Februarij. Bij de ramp, die onze stad heeft getroffen, door het verongelukken van het schip *de Stad Zierikzee*, verheugt het ons, met zekerheid te kunnen melden, dat eerlang aan onze stads werf de kiel zal worden gelegd van een ander schip, van gelijke grootte en naam, voor dezelfde reeders, onder welke wij ook nu wederom Z. M. Koning *Willem Frederik*, Graaf van Nassau, tellen mogen.

— Te Boston heeft men onlangs zekeren *Arthur Lowell* van het trouw-altaar weg, alwaar hij zich voor de elfde maal in het belang der wetenschappen liet huwen, in hechtenis genomen omdat zijne tien vroegere vrouwen, alle met kinderen, nog leefden.

Deze elf vrouwen bestonden uit alle mogelijke menschenrassen en gelaatskleuren: blanke, zwarte, mullattinnen, misticen, bruine, roode, gele en ook de afstammelingen dezer onderscheidene vrouwen droegen alle mogelijke kleuren en physionomien. Bij zijn geregtelijk onderzoek verklaarde de man, dat hij al deze vrouwen daarom alleen gehuwd had, om te zien welke soort van kinderen uit deze onderscheidene vermenging zoude voortkomen. Na alzoo een toereikend aantal zoodanige physico-genetico-anthropologische experimenten gedaan te hebben, was zijn voornemen dezelve in een wetenschappelijk werk aan de wereld mede te deelen. — Dit wetenschappelijke werk zal de wereld nu intusschen moeten missen, want de verdienstelijke man zal te Boston op de opene markt opgehangen worden, wanneer dit niet reeds geschied is.

MENGELINGEN.

DE STAATS-COURANT.

Reeds lang is er van onderscheidene zijden op aangedrongen, dat de *Staats-Courant*, als officiëel blad, zich mogt toeleggen op het beantwoorden of wederleggen van artikelen uit dagbladen, indien namelijk die artikelen de algemeene of bijzondere belangen des lands betreffen en voor beantwoording of wederlegging vatbaar zijn. Sedert korten tijd schijnt dezelve eenigzins aan die roeping, zoo hoog noodig in een' constitutionelen Staat, ter verdediging en inlichting van de handelingen der regering, te voldoen. Engeland, Frankrijk, Belgie, hebben hunne ministeriële bladen; de ondervinding heeft bewezen dat dezelve voor de belangen des lands niet dan nuttig zijn, en wij wenschen dus opregt, dat de *Staats-Courant* op den ingeslagen weg voortgaat; het zou voor de natie een bewijs te meer zijn, dat van de zijde der regering openbaarheid van zaken voortaan niet meer zal geschuwd worden; want uit wrijving der meeningen ontspruit waarheid.

In hoever echter tot heden de teregtwijzingen der *Staats-Courant* aan het doel hetwelk zij er zich van voorgesteld heeft, hebben beantwoord, zal men ontwaren uit de volgende korte mededeeling van een paar dier teregtwijzingen en de antwoorden daarop gevolgd.

Vooreerst worden die dagbladen door haar berispt, welke uit Duitsche Couranten voetstoots brieven overnemen betreffende onze Overzeesche Bezittingen, welke brieven aldaar door Duitschers geschreven, bij eenige waarheid veel overdrevens schijnen te bevatten. Het *Handelsblad* is zoo goed geweest deze beschuldiging voor zijne rekening te nemen, doch toont tevens aan, dat men als het ware genoodzaakt is, berigten over onze O. I. Bezittingen uit vreemde dagbladen over te nemen, dewijl het eenige dagblad hier te lande (de *S. C.*) hetwelk in de gelegenheid is den sluijer op te heffen welke over onze Kolonien hangt, een voortdurend stilzwijgen daaromtrent bewaart.

Vervolgens ligt de *Arnhemsche Courant* aan de beurt, en wel ten eerste, over de plaatsing van eenen Indischen brief, welken brief ook wij, in ons No. van den 9 Febr., mededeelden. « Indien de schrijver van dien brief," zegt de *S. C.* « het oog heeft op de schipbreuk van het schip *Overyssel*, op de kust van Bali, dan zal hem zonder twijfel de uitkomst leeren, dat het Ned. Bestuur in Indië de veiligheid der scheepvaart door geschikter middelen weet te verzekeren, dan door eene roemlooze verdelging." De *Arnhemsche Courant* antwoordt daarop: « Zoolang de *Staats-Courant* geene gronden voor hare tegenspraak aanvoert en die geschikte middelen doet kennen, moeten wij het er voor houden, dat zij ze óf niet heeft *kunnen* óf niet heeft *durven* mededeelen. Of oordeelt de *Staats. C.* dat de natie niets te maken heeft met de Kolonien, dat men haar daarvan onkundig moet, onkundig *mag* laten? Alleen door het aanwijzen dier geschikte middelen kon de regering zich van de haar aangewreven blaam zuiveren; nu blijft deze, ook na het artikel van de *Staats-Courant*, daarop kleven."

In haar N°. van den 2 Februarij deelt de *Arnh. C.* een' brief mede van eenen Haagschen correspondent, waarin onder anderen voorkomt, « dat het aan de officieren zou verboden zijn, staatkundige onderwerpen te behandelen." De waarheid van dit berigt wordt door de *Staats. C.* in haar N°. van 11 Februarij ontkent, waarop de *A. C.* antwoordt:

« Wij herhalen ons vroeger gezegde. Meer bepaaldelijk kunnen wij stellig opgeven, dat de officieren van het regement jagers, te 's Hage in garnizoen liggende, door den kolonel zijn aangezegd, zich op publieke plaatsen van de behandeling van politieke onderwerpen te onthouden en bij voorkomende gelegenheden van dien aard zich te verwijderen, en dat wel *op straffe van uit de gelederen verwyderd te worden.*

» Wij sommeren de *Staats-Courant* deze meer bepaalde omstandigheid te ontkennen, hetgeen omtrent *algemeenere* opgaven zeer gemakkelijk valt."

Het staat nu te bezien of de *S. C.* ook dit zal kunnen logenstraffen.

Voorts ontkent de *S. C.* dat de heer FALCK ƒ 6,000 pensioen en de baron VAN ZUYLEN VAN NEYEVELDT ƒ 5,000 wachtgeld als ambassadeurs genieten, niettegenstaande het tractement aan hunne tegenwoordige betrekkingen verbonden; « dat pensioen en wachtgeld heeft opgehouden te bestaan," zegt zij, » bij de aanvaarding hunner laatste bediening."

Hierop antwoordt de *A. C.*: « Wij wenschten echter wel, dat de *Staats-Courant* ons verklaarde, hoe het, indien haar zeggen juist is, mogelijk is, dat de naam van den heer FALCK nog op het groot-boek der pensioenen op 1°. October 1840 ingeschreven stond?"

En ziet men dus niet zonder belangstelling te gemoet hoe deze zaak zich heeft toegedragen.

BOEKBESCHOUWING.

Dr. H. J. NASSAU, *Vlugtige Gedachten over het Koninklyk besluit van 2 January 1842, betrekkelyk 't lager onderwys. Te Assen by* T. J. VAN TRICHT.

(Vervolg van onze vorige.)

Aan bruikbare schoolboeken zal het naar des S. oordeel niet ontbreken: SCHRANT en SCHMIDT, beide Roomschgezinden, hebben godsdienstige boeken geschreven, die door Protestanten en Roomschen beide veel gelezen worden; hetzelfde kunnen ook Protestanten doen; onder ons bloeit een Maatsch. tot N. van 't A., die ten doel heeft algemeene christelijke kennis te verspreiden, en die godsdienstige schriften van Roomsche Priesters, zoowel als van Hervormde Leeraars bekroonde, hier kan het dan niet aan de welwillende gezindheid ontbreken, om bruikbare schoolboeken te bewerken. » Mogt de Hervormde kerk hierbij met zekeren » weemoed aan eene vroegere eeuw denken (zoo eindigt de » S. deze afdeeling), wat haar mishage, de schuld ligt bij » de grondwet, bij nog vroeger tijdperk, niet in 't be- » sluit, hetgeen consequent, in den geest der grondwet » en die van 1806 is genomen. *Geene waarachtige uit- » breiding of aanwas is ooit door onregt verkregen; en nooit » kan zich de Evangelische kerk zoo vergeten, dat zy door » ongrondwettige middelen uitbreiding zou willen.*"

Groote moeijelijkheid heeft het onderwijs in de vaderlandsche geschiedenis. De S. erkent het: kerk- en staatsgeschiedenis loopen bij ons dikwijls ineen; zulke punten, bv. de 80jarige oorlog, de moord van WILLEM I, » kun- » nen op eene gemengde school niet wel behandeld wor- » den, zonder eene der beide partijen te grieven." De S. stelt voor, alle zulke punten der staatshistorie voortaan te behandelen bij het afzonderlijk godsdienstig onderrigt der verschillende gezindheden, en daarmee te vereenigen een opzettelijk onderrigt in de geschiedenis der christelijke kerk, die zijns oordeels, althans onder de Protestanten, meer bekend moest zijn.

Nu volgt eene verwante, gewigtige bedenking; wij bevelen haar aan de aandacht aller onderwijzers en opvoedkundigen. De kerkelijke twisten in 't algemeen, zegt de S., en de staatsgeschillen in onze historie zijn ongeschikt, om voor kinderen behandeld te worden; zij kunnen ze niet begrijpen, veel minder beoordeelen; men moet personen en zaken, om ze onder hun bereik te brengen, verkleinen en verwringen; hierdoor houdt het onderwijs op historisch te zijn, en een rijper leeftijd veracht 's lands historie, als alleen op de kinderschool behoorende. *Men behandele daarom op de lagere scholen noch kerk- noch staatsgeschillen, niet alle gebeurtenissen naar de ry af; geve den kinderen ook geene dorre schetsen van 't geheel, die de weetlust dooden; maar ligte de schitterendste en bruikbaarste partyen er uit, die voor de kinderen bevatt[...] aantrekkend zyn; en zulke partyen levert onze hist[...] menigte op.*

In de laatste afdeeling worden de overige bepaling[...] besl. getoetst. Sommigen keuren de bepaling af, da[...] de keuze van schoolopzieners en onderwijzers op den[...] belijdenis en de godsdienstige verhouding der bevolki[...] let moet worden: zij achten die onnoodig, daar de sch[...] louter burgerscholen moeten zijn, en strijdig met de gr[...] wet, volgens welke voor landsposten alle burgers z[...] onderscheid van gezindte in aanmerking komen. Hi[...] antwoordt de S.: » In bespiegeling, is deze redene[...] » volkomen gegrond; maar door bijkomende omstan[...] » heden, partijdigheid, wantrouwen, en alle gebre[...] » onafscheidelijk van de menschelijke natuur, is zij [...] » werkelijke toepassing ongeschikt." Zeer juist; op [...] zelf is 't onverschillig, tot welke gezindte de opzieners [...] onderwijzers van scholen, die geene *secte*scholen maar [...] *ger*scholen zijn moeten, behooren; maar door die b[...] mende omstandigheden houdt het op, onverschillig te [...] integendeel men mag den Koning danken, dat hij, [...] der op den aard van burgerscholen inbreuk te make[...] aan het beginsel van ons schoolwezen te kort te do[...] aan het wantrouwen eene geruststelling, een waarb[...] tegen *opzettelyke* en vooral *onopzettelyke* partijdigheid [...] Op de beschuldiging van ongrondwettigheid antwoordt [...] S. niet.

Dr. NASSAU is dan wel een groot voorstander van [...] wet van 1806? denkt de lezer. Geenzins. Aan het [...] verklaart hij zijn gevoelen: die wet heeft groote gebrek[...] is verre van de hoogte en de behoeften des tijds; echte[...] acht ik het gelukkig, dat *nu* aan het verlangen naar een[...] geheel nieuwe wet niet voldaan is, daar dat verlangen [...] naar 't schijnt, niet uit de kennis dier gebreken voortkw[...] maar alleen uit kerkelijke naijver; tot kalmer dage[...] blijve de ontwerping eener nieuwe wet verschoven.

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 17 Februarij. Sedert den 15 dezer zijn alhi[...] ter reede gekomen;

Voor Antwerpen bestemd:

Camille, H. West, Mallaga, fruit en olie; Amor, H. H. Albers, Marseille, stukgoederen; Ganges, P. Leach, Cowes, stukgoederen; l'Heloise, L. le Croix, Havre de Grace, stukgoederen; Philomele, J. Christiaans, St. Ubes, zout; la Jeune Clemence, T. Smite, Hul, stukgoederen.

Van Antwerpen zijn de Schelde afgekomen en van deze reede naar zee gezeild:

Wilberforce, J. Stranach, stukgoederen en passagiers, Londen; Prinses Victoria, T. Jackson, stukgoederen en passagiers; Londen.

Het Nederl. fregat Palembang, aan boord waarvan zich de schout-bij-nacht Machielsen bevindt, is den 9. Dec. te Rio-Janeiro binnengeloopen, ten einde zich van versch water en levensmiddelen te voorzien, en heeft den 13 in den besten staat de reis naar Batavia voortgezet.

ADVERTENTIEN.

Publieke Veiling te Vlissingen,

op Zaturdag den 19 February 1842, ten 12 ure des middags, in den Prinsentuin,

van circa 2 à 3000 Kisten CHINA'S APPELEN en CITROENEN, circa 400 Nederlandsche Ponden GEPELDE AMANDELEN, 200 Balen SUMAC, 20 Balen HAZELNOTEN, eenige Kisten MANNA, circa 2500 Nederlandsche Ponden PUIMSTEEN, 1 Kist DROP, en hetgeen verder zal worden gepresenteerd; alles min of meer door Zeewater beschadigd en sommige in gaven staat, voortkomende van de lading van het Siciliaansche Brikschip *Guglielmo*, Kapitein *Cotreneo*, gekomen van Messina, bestemd naar Antwerpen.

Daags vóór en op den Verkoopdag voor een ieder te zien.

Informatien te bekomen bij de Heeren *BORGHMANS* en *SMITH* aldaar.

PUBLIEKE VERKOOPING

te Vlissingen, ten overstaan van den Heer Agent van Lloyds, op Maandag den 28 Februarij 1842, des middags ten 12 ure, in de Societeit aldaar, van ELF FUSTEN ZOETE OLIE, voortkomende van de Lading van het verbrijzelde Hanoversch Kofschip *St. Antonius*, Kapitein *H. A. Klein*, gekomen van Malaga, bestemd naar Antwerpen; des morgens op den Verkoopdag voor een ieder te zien en te examineren.

Nadere informatien te bekomen bij de Heeren *J. BORGHMANS* en *J. SMITH*, Commissionairs aldaar. *Brieven Franco.*

SCHOUWBURG TE VLISSINGEN.

Op Vrijdag den 18 Februarij 1842,

VALERIA

OF

HET VEREFFENDE PROCES,

Tooneelspel in drie bedrijven, naar het Fransch van *Scribe* en *Melesville* door *J. de Quack*. Na hetzelve:

De Ketellapper van St. Flour.

Blijspel met zang, waarin de rol van *Jacques* door den jongen Heer *Boelen* zal vervuld worden.

Aanvang ten 6½ ure.

Te Vlissingen, bij A. W. VAN BIEREN.